17/09/2022

Ερώτηση για επαναπατρισμό κειμηλίων Μοναστηριών – Βρίσκονται σε μουσεία και ιδιωτικές συλλογές

/ Ιερές Μονές

Ερώτηση προς τον **Υπουργό Εξωτερικών κ. Δένδια** και την Υπουργό Πολιτισμού κ. Μενδώνη με θέμα: «*Επιστροφή των λεηλατηθέντων χειρόγραφων και ιερών κειμηλίων των Μονών της Μακεδονίας από τους Βουλγάρους*», κατέθεσε ο Βουλευτής της Ελληνικής Λύσης κ. *Χήτας Κωνσταντίνος*.

Η ερώτηση του βουλευτή κ. Χήτα:

Κυρία, κύριοι Υπουργοί,

*Το 1917 ο βουλγαρικός στρατός κατοχής με τη σύμπραξη κομιτατζήδων λεηλάτησε τις ιστορικές **Ιερές Μονές της Παναγίας Εικοσιφοινίσσης** του Παγγαίου την 27η Μαρτίου και την Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών την 28η Ιουνίου.*

*Πρωταγωνιστής των λεηλασιών ήταν ο αυστροουγγρικής υπηκοότητας καθηγητής του **Πανεπιστημίου Σόφιας,** γνώστης της ελληνικής Βλαδίμηρος Σις.*

*Εκλάπησαν 261 χειρόγραφοι κώδικες ανυπολογίστου αξίας από την **Ι. Μ. Τιμίου Προδρόμου** και 430 από τη**ν** **Ι. Μ. Παναγίας Εικοσιφοινίσσης**.*

Πλέον τούτων, εκλάπησαν ιερά σκεύη, κειμήλια ανεκτίμητου αξίας, εικόνες, σταυροί κλπ.

*Την ιδία εποχή λεηλατήθηκαν και οι **Ι. Μ. Παναγίας Καλαμούς** και **Παναγίας Αρχαγγελιώτισσας** στην Ξάνθη.*

*Σε εφαρμογή της Συνθήκης του Νεϊγύ τον Μάιο του 1923 η **Βουλγαρία** επέστρεψε μόνον 259 χειρόγραφους κώδικες από τους συνολικά 691 κλαπέντες.*

*Οι υπόλοιποι φυλάσσονταν στη **Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών** και από το 1987 μετεφέρθησαν και παραμένουν στο Κέντρο Σλαβοβυζαντινών Σπουδών «Ιβάν Ντουΐτσεφ».*

*Τα λοιπά θρησκευτικά κειμήλια βρίσκονται στο **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο της Σόφιας**. Ορισμένα από αυτά επωλήθησαν και βρίσκονται σε βιβλιοθήκες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και σε ιδιωτικές συλλογές.*

*Το **Οικουμενικό δε Πατριαρχείο ανακάλυψε ότι ορισμένα από τα κλαπέντα κοσμούν τις βιβλιοθήκες των Πανεπιστημίων Μόργκαν, Πρίστον και Ντιούκ**.*

Έκτοτε, έγιναν πλείστες αλλά ατελέσφορες προσπάθειες εκ μέρους της Ελληνικής Πολιτείας για την επιστροφή τους.

Αξιοσημείωτο δε είναι ότι η επιστροφή των κλοπιμαίων δεν ετέθη ως προϋπόθεση για τη συναίνεση της χώρας μας για την είσοδο της Βουλγαρίας στο ΝΑΤΟ, την Ε. Ε. ακόμη και τώρα για τη συμμετοχή της στον ενεργειακό εφοδιασμό από την Αλεξανδρούπολη, έχοντας την πλήρη γνώση ότι η Βουλγαρία άνευ τοιαύτης πιέσεως δε θα ενέδιδε ποτέ για την επιστροφή τους.

*Κατά τον **Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σερρών και Νιγρίτης κ. κ. Θεολόγο** : «Δεν πρόκειται για θέμα μόνο ηθικής αλλά και αποκατάστασης της ιστορικής πραγματικότητας. Τα χειρόγραφα και τα κειμήλια αυτά αποτελούν αναπόσπαστο*

κομμάτι της ιστορίας του πολύπαθου τόπου μας που μας συνδέει με την ιστορία. Και είναι υποχρέωση της βουλγαρικής κυβέρνησης και της βουλγαρικής εκκλησίας η αποκατάσταση αυτής της αδικίας».

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτώνται οι κ. κ. Υπουργοί:

• Σε τι περαιτέρω ενέργειες προτίθεσθε να προβείτε προς το βουλγαρικό κράτος για την επιστροφή των κλαπέντων πολυτίμων χειρογράφων και κειμηλίων, προ 104 ετών, από τα κατοχικά τότε βουλγαρικά στρατεύματα;

• Προτίθεσθε να θέσετε το συγκεκριμένο θέμα στους αρμόδιους ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς; Σε αρνητική απάντηση, να μας εκθέσετε τους λόγους.

• Προτίθεσθε να αιτηθείτε την επιστροφή των κλαπέντων από τα ανωτέρω τρία εκπαιδευτικά ιδρύματα και από τις ιδιωτικές συλλογές; Σε αρνητική απάντηση, να μας εκθέσετε τους λόγους.